

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Bydgoszczy

LBY.410.001.05.2018

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/18/001 – Wykonanie budżetu państwa w 2017 r.
Jednostka kontrolowana	Urząd Gminy w Obrowie ¹ , Aleja Lipowa 27, 87-126 Obrowo
Kierownik jednostki kontrolowanej	Andrzej Wieczyński, Wójt Gminy Obrowo ² (dowód: akta kontroli str. 2)
Podstawa prawna	Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ³
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Bydgoszczy
Kontroler	Jacek Kalas, gł. specjalista k.p., upoważnienie do kontroli nr LBY/9/2018 z 17 stycznia 2018 r. (dowód: akta kontroli str. 1)

II. Cel i zakres kontroli

Celem kontroli była ocena wykorzystania przez Gminę Obrowo⁴ w 2017 r. dotacji celowych z budżetu państwa na realizację wybranych zadań zleconych z zakresu administracji rządowej⁵, tj. na wsparcie rodzin w ramach Programu *Rodzina 500 plus*⁶ oraz wypłatę świadczeń z funduszu alimentacyjnego⁷, przy uwzględnieniu kryteriów: legalności, rzetelności, i gospodarności. Ocenie podlegały w szczególności:

- planowanie przez Gminę dotacji z budżetu państwa na realizację zadań z zakresu świadczeń wychowawczych i z funduszu alimentacyjnego,
- wykorzystanie i rozliczenie przez Gminę dotacji z budżetu państwa na realizację ww. zadań.

Podstawą sformułowania oceny były w szczególności następujące działania kontrolne:

- badanie terminów i kwot przekazywanych dotacji;
- badanie rozliczenia i wykorzystania dotacji;
- analiza sprawozdań budżetowych⁸;
- analiza rezultatów uzyskanych z otrzymanych dotacji.

Szerszy opis działań kontrolnych przedstawiono w części IV. Wyniki kontroli.

¹ Dalej: „Urząd”.

² Dalej: „Wójt”.

³ Dz. U. z 2017 r. poz. 524, dalej: „ustawa o NIK”.

⁴ Dalej: „Gmina”.

⁵ Dalej: „zadania zlecone”.

⁶ Realizowanego na podstawie ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowaniu dzieci (Dz.U. z 2017 r. poz. 1851, ze zm.), dalej: „Program 500+”.

⁷ Na podstawie ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz.U. z 2017 r. poz. 489, ze zm.).

⁸ Rb-50, Rb-27S i Rb-27ZZ.

III. Ocena kontrolowanej działalności

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie⁹ działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

Pozytywną ocenę uzasadnia przede wszystkim:

- właściwe opracowanie planu finansowego zadań zleconych na 2017 r.;
- terminowe przekazywanie środków otrzymanych z dotacji na przyznanie i wypłatę świadczeń wychowawczych i z funduszu alimentacyjnego;
- wykorzystanie badanych dotacji zgodnie z przeznaczeniem oraz uzyskane efekty;
- prawidłowe sporządzenie sprawozdań budżetowych Rb-50 o dotacjach i wydatkach związanych z wykonywaniem tych zadań za IV kwartał 2017 r.

Stwierdzona nieprawidłowość dotyczyła nierzetelnego sporządzenia sprawozdań budżetowych Gminy z wykonania planu dochodu, w wyniku czego w rozdziale 85502 klasyfikacji budżetowej nie wykazano zaległości w wysokości 1 249,2 tys. zł oraz należności z tytułu odsetek w kwocie 881,7 tys. zł. Zgodnie z kryteriami dokonywania ocen, przyjętymi w kontroli wykonania budżetu państwa w 2017 r., nieprawidłowość ta nie miała wpływu na ocenę ogólną skontrolowanej działalności.

IV. Wyniki kontroli

1. Dane ogólne

Opis stanu
faktycznego

W 2017 r. Urząd otrzymał od Wojewody Kujawsko-Pomorskiego¹⁰ 24 150,2 tys. zł dotacji, z których wykorzystał 24 051,3 tys. zł. Na świadczenia wychowawcze i ich obsługę Gmina otrzymała 14 310,6 tys. zł¹¹, a na realizację zadań w zakresie świadczeń rodzinnych i z funduszu alimentacyjnego 5 796,5 tys. zł¹².

Z dotacji na Program 500+ wydano 14 272,8 tys. zł. Wydatki z funduszu alimentacyjnego wyniosły 470,3 tys. zł. Sprawy z zakresu wypłaty tych świadczeń prowadził Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Obrowie¹³. Wydatkowane kwoty stanowiły 70% wykorzystanej w 2017 r. przez Gminę dotacji na realizację zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jej ustawami.

(dowód: akta kontroli str. 3-5, 137, 143, 202)

2. Planowanie przez gminę dotacji z budżetu państwa na realizację zadań

W sprawie szacowania wielkości środków finansowych dotyczących zadań zleconych z kontrolowanego zakresu Wójt wyjaśnił, że Urząd w procesie planowania budżetu na 2017 r. nie dokonywał takiego szacowania. Urząd otrzymał od Wojewody informacje o wielkości kwot dotacji na realizację zadań z zakresu administracji rządowej w terminie ustalonym w ustawie z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych¹⁴, w tym 25 października 2016 r. informację o kwotach z projektu ustawy budżetowej a 3 lutego 2017 r. o kwotach z ustawy budżetowej¹⁵. Planowane kwoty dotacji wyniosły w rozdz. 85501 – 11 889 tys. zł a w rozdz. 85502 – 4 599,7 tys. zł. W wyniku dokonanych przez Wojewodę dwóch zmian planu dotacji celowych, ostatecznie kwoty zwiększono o 20,4% i o 26%. Gmina prawidłowo ujęła

⁹ W kontroli wykonania budżetu państwa w 2017 r. Najwyższa Izba Kontroli stosuje następujące oceny: pozytywna i negatywna.

¹⁰ Dalej: „Wojewoda”.

¹¹ W dziale 855 Rodzina, rozdz. 85501 Świadczenie wychowawcze.

¹² W rozdz. 85502 Świadczenia rodzinne, świadczenie z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego. Z pism Wojewody nie wynikało szczegółowo jakich świadczeń one dotyczą.

¹³ Dalej: „GOPS”.

¹⁴ Dz. U. z 2017 r., poz. 2077, dalej: „ustawa o finansach publicznych” (zgodnie z art. 143 ust. 1 pkt 2 i art. 148 pkt. 1 tej ustawy).

¹⁵ Z dnia 16 grudnia 2016 r. (Dz. U. z 2017 r., poz. 108, ze zm.).

powyższe zadania w planie dochodów i wydatków budżetu na 2017 r. i dokonała stosownych zmian w ciągu roku budżetowego.

(dowód: akta kontroli str. 9-110)

Kierownik GOPS podała, że GOPS nie przedkładał Wojewodzie rocznych planów wydatków na świadczenia wychowawcze oraz z funduszu alimentacyjnego. GOPS comiesięcznie przekazywał Wojewodzie rozliczenie dotacji celowych w poszczególnych rozdziałach działu 855 oraz terminy uruchomień (wraz z kwotami) dla rozdziału 85502 § 2010 oraz 85501 § 2060. Brakujące kwoty na zadania zlecone po raz pierwszy zostały wykazane w rozliczeniu przekazanym 5 lipca 2017 r.

(dowód: akta kontroli str. 7-9, 111, 238-240)

Środki na wykonanie zleconych zadań z zakresu realizacji Programu 500+ oraz świadczeń z funduszu alimentacyjnego wpłynęły do Urzędu w terminach umożliwiających ich realizację.

(dowód: akta kontroli str. 7, 140-141)

Wójt wystąpił do Wojewody o przyznanie dotacji na wyposażenie gabinetów profilaktyki zdrowotnej¹⁶. Umowa została podpisana 27 listopada 2017 r. Środki w wysokości 33,5 tys. zł wpłynęły 15 grudnia 2017 r. Szkoły wykorzystały 96,9% dotacji. Niewykorzystaną część zwrócono 28 grudnia 2017 r. Wójt podał, że powodem niewykorzystania części dotacji był brak dostępności wymaganego sprzętu u dostawców i zbyt krótki czas na realizację programu.

(dowód: akta kontroli str. 4, 117-136)

2. Prawidłowość wykorzystania i rozliczenia przez gminę dotacji z budżetu państwa na realizację zadań

Środki na wykonanie badanych zadań zleconych Urząd przekazywał GOPS niezwłocznie w terminach i kwotach umożliwiających ich realizację. W związku z wykazanymi przez GOPS do Wojewody danymi o niedoborze środków, pierwotne kwoty planowanych dotacji zostały przez Wojewodę zwiększone.

(dowód: akta kontroli str. 9-11, 140-141, 234)

W trakcie roku budżetowego nie wystąpiły przypadki blokowania wydatków na dotacje lub dochodzenia przez Gminę w postępowaniu sądowym należnych dotacji na realizację tych zadań.

Zadanie z zakresu świadczeń wychowawczych zostało w całości sfinansowane z dotacji celowej budżetu państwa. Kwota świadczeń wyniosła 14 075,4 tys. zł. Koszty obsługi świadczenia wyniosły 197,4 tys. zł, tj. 1,4% otrzymanej dotacji (14 310,6 tys. zł). Łącznie dotację wykorzystano w wysokości 14 272,8 tys. zł, tj. 99,7%.

Z dotacji w kwocie 5 743,8 tys. zł w rozdz. 85502 na świadczenia (rodzinne i z funduszu alimentacyjnego) wydatkowano 5 302,2 tys. zł, składki 292,3 tys. zł, a na pozostałe koszty 149,3 tys. zł (2,6% wartości zadania). Kwota wydatków na fundusz alimentacyjny wyniosła 470,3 tys. zł¹⁷.

(dowód: akta kontroli str. 137, 143, 159, 201-202, 208)

Dotacje zostały wykorzystane zgodnie z przeznaczeniem i terminowo rozliczone. Zwrotu niewykorzystanych części dotacji dokonano 28 grudnia 2017 r., tj. w terminie

¹⁶ Poza wybranymi dwoma zadaniami zleconymi, zgodnie z założeniami kontroli, należało sprawdzić czy Gmina występowała o przyznanie dotacji na wyposażenie gabinetów profilaktyki zdrowotnej.

¹⁷ Wyodrębnienie kosztów na fundusz alimentacyjny nie było możliwe.

określonym w art. 168 ustawy o finansach publicznych, w tym: kwoty 37,8 tys. zł dotyczącej Programu 500+ oraz kwoty 52,7 tys. zł, dotyczącej całego rozdziału 85502.

Wójt podał, że w związku z brakiem konieczności planowania środków na realizację poszczególnych zadań w ramach powyższego rozdziału brak jest możliwości podziału niewykorzystanych środków dotacji w sposób umożliwiający wskazanie kwoty zwrotu dotyczącej wypłaty świadczeń z tytułu funduszu alimentacyjnego.

(dowód: akta kontroli, str. 211-218)

Kwoty badanych dotacji zostały prawidłowo wykazane w sprawozdaniach Rb-50 o dotacjach i o wydatkach związanych z wykonywaniem zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego ustawami za IV kwartały 2017 r. Były one zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej. Sprawozdania te przekazano Wojewodzie 8 lutego 2018 r., tj. w wymaganym terminie¹⁸.

(dowód: akta kontroli str. 142-155)

W okresach półrocznych sporządzano i przekazywano Wojewodzie sprawozdania dotyczące finansowo-rzeczowego wykonania zadań, w tym m.in. z otrzymanych dotacji.

(dowód: akta kontroli str. 142-155, 189-207)

Środki z dotacji celowej na realizację spraw wynikających z Programu 500+ wykorzystano na wypłaty świadczeń dla 1 802 rodzin i objęto 2 671 dzieci. Wypłacono 28 270 świadczeń.

Środki z dotacji celowej na świadczenia rodzinne w zakresie funduszu alimentacyjnego wykorzystano na wypłatę 1 188 świadczeń alimentacyjnych dla 115 uprawnionych.

(dowód: akta kontroli str. 201-202, 237)

W związku z tym, że Urząd nie sporządzał dokumentów określających założenia dla realizowanego Programu 500+, jak i dla wypłat świadczeń alimentacyjnych, to nie wykonywał dodatkowych analiz wydatkowanych środków oraz efektów rzeczowych. Wójt podał, że rezultaty i efekty rzeczowe „wynikają ze złożonych wniosków przez świadczeniobiorców oraz wydanych decyzji”.

Urząd otrzymywał z GOPS stosowne sprawozdania budżetowe, natomiast nie otrzymywał sprawozdań rzeczowo-finansowych z wykonania w 2017 r. badanych dotacji, kierowanych przez GOPS bezpośrednio do Wojewody drogą elektroniczną oraz miesięcznych sprawozdań rzeczowo-finansowych z wykonywania zadań z zakresu świadczenia wychowawczego. Sposób przekazywania tych sprawozdań wynikał z modelu wprowadzonego przez Wojewodę za pomocą systemu CAS.

(dowód: akta kontroli str. 173-198, 235)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

Nierzetelnie sporządzono następujące sprawozdania budżetowe Gminy za 2017 r.:

- Rb-27ZZ¹⁹ (z wykonania planu dochodów związanych z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego ustawami),
- Rb-27S²⁰ (z wykonania planu dochodów budżetowych samorządowej jednostki budżetowej).

¹⁸ O którym mowa w załączniku nr 40 do rozporządzenia Ministra Finansów z 16 stycznia 2014 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. z 2016 r. poz. 1015, ze zm.) w zw. z § 22 rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 9 stycznia 2018 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. z 2018 r., poz. 109), tj. do 15 lutego 2018 r.

¹⁹ Z 8 lutego 2018 r.

²⁰ Z 18 stycznia 2018 r.

W sprawozdaniach tych, w rozdziale 85502, podano nieprawidłowe kwoty należności pozostałych do zapłaty i zaległości, i tak:

- w sprawozdaniu Rb-27ZZ w § 0920 nie wykazano odsetek. Wskazano, że należne odsetki od wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego wynoszą 0 zł, gdy faktycznie wynosiły 881,7 tys. zł;
- w sprawozdaniu Rb-27S w § 2360 nie wykazano stanu zaległości z tytułu dochodów związanych z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami w wysokości należnej Gminie. Wskazano, że zaległości te wynoszą 0, podczas gdy faktycznie wynosiły 1 249,2 tys. zł.

Odnosnie do Rb-27ZZ Skarbnik Gminy wyjaśniła, że sprawozdania zbiorcze Gminy sporządzane są na podstawie sprawozdań jednostkowych, a stwierdzona nieprawidłowość była wynikiem braku ujęcia należności w ewidencji księgowej Gminy. Odnosnie do Rb-27S Wójt wyjaśnił, że wynikało to z pomyłki pracownika.

W trakcie kontroli, tj. 12 i 14 marca 2018 r., Urząd złożył korektę sprawozdań Rb-27S i Rb-27ZZ.

(dowód: akta kontroli str. 163-172, 236, 241-272)

V. Wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, wnosi o zapewnienie rzetelności kwot w sporządzanych sprawozdaniach budżetowych Gminy.

VI. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Dyrektora Delegatury Najwyższej Izby Kontroli w Bydgoszczy.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosku pokontrolnego oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Bydgoszcz, dnia marca 2018 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Bydgoszczy

Kontroler
Jacek Kalas
gł. specjalista k.p.

Dyrektor
Barbara Antkiewicz

.....
podpis

.....
podpis